

A legjobbak között a Pick, a Démász és a Hungerit Nem mi húzzuk az „ipart”

Különbözőképpen lehet rangsorolni a hazai vállalatokat, a legelterjedtebb az, amikor árbevétel alapján állítják össze a legjobb ötvenet. Azután lehet nézni az adózott eredményt, a foglalkoztatottak számát, az exportot, ám egyik szempontból sem számít igazán „izmosnak” Csongrád megye. Hárman azért beférnek a legjobb ötvenbe.

Az ötven legnagyobb árbevételű hazai cég között nincs Csongrád megyei, s bár néhány éve a Picknek még bérelt helye volt az előkelő klubban, mára a fejlődőképesebb iparágak kizárták a tagságból az ország legnagyobb élelmiszeripari vállalatát. Tették ezt úgy, hogy a Pick kétszer akkora, mint ágazatában a sorban utána következő, ez azonban kevés ahhoz, hogy az élelmiszeripari óriás beférjen a legjobb ötvenbe.

A 2000. évi árbevételi TOP-ot a Mol vezeti, 1025 milliárd forinttal, az olajóriást a győri Audi Hungária Motor Kft. követi 900 milliárddal. Harmadik a Phillips, negyedik az IBM, ötödik a Matáv. Az ország sokáig legnagyobb vállalatának, a MÁV-nak meg kellett elégednie a tízes sorzámmal.

Legelőkelőbb helyezését ezzel együtt a Picknek köszönhetjük, a foglalkoztatottak létszáma szerint az országban a 17. Ebbe a kategóriába még a Démász Rt. fért bele, a többi megyés, szegedi központú áramszolgáltató kétezer munkatársával a 46. legnagyobb foglalkoztató.

Ezek a társaságok még további két kategóriában fértek bele az első ötvenbe, a saját tőkét, illetve az adózott eredményt tekintve. Az utóbbi érdemel több figyelmet, hiszen mind a Pick, mind a Démász egyetlen helyezéskülönbséggel őrizte meg tavalyi pozícióját. Az áramszolgáltató 5,5

Hungerit. A húspánik miatt idén a baromfi lett a sláger. (Fotó: Tésik Attila)

Csongrád megyéből a TOP 50-ben (milliárd forint)

	Adózott eredmény	Foglalkoztatottak (fő)	Saját tőke	Export-árbevétel
Démász Rt.	5,5 (26.)	2064 (46.)	43,3 (25.)	
Pick Rt.	3,8 (42.)	4712 (17.)	29,5 (44.)	24,9 (29.)
Hungerit Rt.	—	—	—	7,4 (49.)

milliárd forintos eredménye a 26. helyre, a „szalámigyár” 3,8 milliárdja a 42.-re volt elegendő. Az előbbi egyet javított, az utóbbi egyet rontott 1999-

es pozícióján. Az biztos, hogy a Pick idén messze nem zár majd ilyen előkelő helyen – könnyen kieshet az első ötvenből –, hiszen a tőzsdén is

szereplő cég már tavasszal rendkívüli tájékoztatás keretében tudatta a befektetőkkel, hogy idei nyeresége jelentősen elmarad a várttól. Ez a mínusz

pedig már meg is jelent az első negyedévi tőzsdéi gyorsjelentésben. A Démásznak sem indult túl jól az év, de azután az áramszolgáltatóknak sikerült megegyezni az elektromos energia nagy- és kiskereskedelmi árában, s megszünt a fennegetettséget.

Az eddig emlegetett két nagy társaságon túl egyetlen mért kategóriában sikerült ötven közé jutnia Csongrád megyei cégnek, mégpedig a Hungeritnek. A szentesi baromfi-feldolgozó 7,4 milliárd forintos exportjával a 49. legnagyobb, míg a Pick ugyanezen a tabellán 29., a maga 24,9 milliárdos kivitelével. A szegedi cég exportja az európai húspánik miatt nem lett könnyebb, a Hungeritnek idén biztosan nem lesznek értékesítési gondjai, hiszen a marha- és a sertéshústól félők a baromfi felé fordultak.

Kovács András

Határtalan takarékszövetkezetek

A román vidék bankja

Munkatársunktól

Tegnap Szegeden járt a román hitelszövetkezetek országos szövetségének, a Creditcoopnak a küldöttsége, Adrian Morar vezetésével. Az eseményhez kapcsolódó sajtótájékoztatót megtudtuk, hogy az előzmény az Arad Megyei Hitelszövetkezeti Szövetség és a Takarékszövetkezetek Csongrád Megyei Szövetsége együttműködési megállapodása volt. A Creditcoop elnöke tájékoztatta magyar tárgyaló partnereit arról, hogy a román hitelszövetkezetek szerkezeti átalakulásának célja, hogy megfeleljenek az európai szövetkezeti hitelintézetekre vonatkozó előírásoknak. Ezen munkájukban szeretnének támaszkodni a magyar takarékszövetkezetek tapasztalataira.

Szöke András, az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnöke elmondta, készek átadni azon tapasztalataikat, ismereteiket, melyeket 1990 óta szereztek. „Mindent elkövetünk annak érdekében, hogy a román hitelszövetkezetek elfoglalhassák országuk pénzügyi, gazdasági életében azt a helyet, melyet a szövetkezeti pénzügyintézetek Európában elfoglalnak. A magunk részéről ajánlani fogjuk a brüsszeli szervezet számára, hogy vegye fel társult tagként tagjai sorába a román Creditcoopot” – hangsúlyozta az elnök.

Magasabb mérce a fizetős képzéseken

Furcsa pontok – a szakhalmozás ára

Aki az ideai felsőoktatási felvételi ponthatárokat bön-gészi, több elgondolkodtató, helyenként furcsa számokat talál. Elsőként láthatja, hogy a gyakorlatban is megvalósult az az elméleti lehetőség, hogy legkevesebb hatvan ponttal bejuthat valaki egyetemre vagy főiskolára. Hogy csak szegedi példákat említsünk: az egészségügyi főiskolai kar védőnő, vagy a terméstudományi kar matematika szakán éppen itt húzták meg a bekerülési határt. De a TTK-s fizikus szakon, vagy a tanárképző főiskolai kar fizika-földrajz szakpárján is csak két ponttal volt magasabb az elvárás. Ezzel szemben maximális teljesítményt kellett nyújtaniuk például azoknak, akik a tanárképző kémia–matematika vagy biológia–fizika szak-

párján kívánnak továbbtanulni, ahová csak 120 ponttal juthatnak be.

Az alacsony pontszámra magyarizáltaként szolgálhat, hogy például kevesen akarnak védőnőnek tanulni. Arra azonban már nem lehet ilyen logikus választ adni, hogyan fordulhat elő több tíz pontos eltérés különböző intézmények ugyanazon szakjainak felvételi pontjai között. A legszembevetőbb példa – amin szegedi egyetemi vezetők is meglepődtek – talán az; hogy míg az SZTE TTK matematikus szakjára 106 ponttal lehet bejutni, addig ugyanerre a képzésre az ELTE TTK-n 64, a Debreceni Egyetemen pedig 60 pont megszerzése is elegendő.

A felsőoktatási felvételiknél számos esetben fordult elő, hogy ugyanannál a szak-

nál magasabb ponthatárt állapítottak meg a költségtérítéssel járó képzésben, mint az államilag finanszírozottban.

Kirívó példa az ELTE csillagászati szakja, ahol 115 pont kellett a fizetős képzéshez, míg 63 a finanszírozottnak. A Szegei Tudományegyetemen védőnő szakon a költségtérítéssel járó oktatásba 96 ponttal lehetett bejutni, államilag finanszírozott helyre 60-nal, fizikus szakon 109:62, míg kémiaán 92:68 volt ez az arány. A szegedi egyetemen összesen 14 szakon fordult elő ez az elsőre meglepő eredmény. Logikusan gondolkodva azt mondtuk, hogy mivel a költségtérítéssel járó képzésre jelentkezők mindkét helyre beadják lapjukat, így az államilag finanszírozottnál alakul ki nagyobb verseny, hiszen oda

többen jelentkeznek. Az esetek többségében ez meg is állja a helyét, vannak azonban kivételek.

Szakemberek ezt azzal magyarázzák, hogy egyre többen vannak azok, akik nem elégszenek meg egy diplomával, és újabb szakokat vesznek fel. Ők viszont kizárólag költségtérítéssel járó képzésben vehetnek részt, hiszen csak egy diplomát lehet ingyenesen megszerezni. A második, harmaddiplomára pályázók között kialakult erős verseny okozza a fentebb említett ponthatárak felfelé torlódását. Ezenkívül egyes szakoknál az is előfordulhat, hogy a fizetős képzésre jelentkezők túlnyomó része jó eredményeket ért el a felvételi vizsgán, ezért került magasra a bejutási mérce.

H. Sz.

Kínai vendégek a megyében

Munkatársunktól

A Csongrád Megyei Önkormányzat meghívására hattagú kínai delegáció érkezett tegnap Szegedre. A küldöttséget Sun Anhua, a Shaanxi Tartományi Népi Kormányzat főtanácsadója vezeti. A shaanxi tartománnyal testvérmegyei kapcsolata van a megyei önkormányzatnak. A vendégeket tegnap Frank József, a megyei közgyűlés elnöke, illetve

Orbán István alelnök tájékoztatta Csongrád megye fejlesztési terveiről. A testvérmegye képviselőit ezt követően a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamaránál fogadták. Ott a térség befektetési lehetőségeiről kaptak részletes információt. A látogatók a késő délutáni órákban megtekintették a Móra Ferenc Múzeumot, illetve Szeged nevezetességeit.

A háromnapos program kapcsán ma először Szentesen, a Hungerit Rt.-nél, majd az Árpád Szövetkezetben folyó munkával ismerkedtek meg. Délután Csongrádon Molnár József polgármester tájékoztatja őket a város fejlesztési elképzeléseiről. A delegáció tagjai szombaton az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkot tekintik meg.

Viselni a keresztet

„Mindenkinek megvan a maga keresztje, kérem. Jobb, ha erről nem is beszélünk” – mondta nyomozó ismerősöm a minap, amikor azt kérdeztem, mit szól a köztisztviselői törvény új módosításához, mely rájuk is vonatkozik. A tömör vélemény azért döbbenett meg, mert épp előző este olvastam

a ruhájukon keresztet viselő templomos lovagokról, akik annak idején a szaracénok ellen háborúztak a Szentföldön. A kereszties háborúk elején megalapított, s aztán botrányos körülmények között felszámolt szerzetesrend tagjainak életét is szigorú regula határozta meg. Ez a „joganyag” nagyon szórakoztató olvasmány lehet, Umberto Eco egyik regényében idéz is belőle. Egy-egy tiltó passzusból kiderül, hogy a több száz évvel ezelőtt élt férfiember is érző lények voltak. Hiszen a templomos regula szerint például szigorúan tilos volt a nővel való bármilyen érintkezés, szintén tilos a keresztelől díszített ruhát dühösen a földhöz vágni, és azt kiáltani: „atauk a szaracénokhoz”. Nem lehetett könnyű a helyzetük, hiszen az ellenfél erős és ügyes volt. Annak, aki a regulát megalkotta, egy célja volt: biztosítani, hogy a szent cél érdekében létrehozott közösség meg tudja védeni magát a kívülről érkező támadásoktól.

Ha ez utóbbi szempontból nézzük a fent említett magyar jogszabályt, azt láthatjuk például, hogy a vezető beosztású köztisztviselőt – így többek között a vezető beosztású rendőrt, az osztályvezetőt, főosztályvezetőt, államtitkárt – harmincnapos határidővel, indoklás nélkül fel lehet menteni a beosztásából. Igaz, le is mondhat indoklás nélkül. Merész a gondolatkísérlet, de reális: ha például egy rendőr olyan ember vállalkozásáról gyűjt adatokat, aki bünt követ el, s ennek az embernek megfelelő kapcsolata vannak, megtörténhet, hogy a rendőr főnökét egyszer csak indoklás nélkül felmentik. Az ilyesmi pedig akár meg is félemlítheti a bűnüldöző testület tagjait, főleg választások előtt. Az pedig még természetes, hogy a több nyelven beszélő rendőr csak az után a nyelvtudás után kap pótlékot, amire a munkakörében szűksége lehet. Hiszen például a román határ mellett az óhéberrel valóban nehéz volna boldogulni. Az viszont már elgondolkodtató, hogy a felsőfokú végzettség után kapható pótlék az úgynevezett helyi szerveknél dolgozók esetében nem jár; csak „följebb”. Ami óhatatlanul arra enged következtetni például a városi kapitányságokon szolgáló rendőröket, hogy olyan beosztásban dolgoznak, ahol a hülyék is megfelelnek.

Ez utóbbi következtetés az enyém. Nyomozó ismerősömmel drasztikusabb volt: „A rendőr ezután ismét címszó lesz a Kis állathatározóban. De hát volt már ilyen”.

Balog András

Egyetemi vezetőket hívtattak a minisztériumba

Jöttek, láttak, megegyeztek

A felvételi ponthatárok megállapítását követő nyilatkozatháború azzal zárult, hogy Gál András Levente, az Oktatási Minisztérium köznevelési államtitkára magához rendelte dr. Dobozy Attilát, a Szegei Tudományegyetem általános rektorhelyettesét és dr. Berta Árpádot, a bölcsészettudományi kar dékánját. – Azért hívtattak bennünket, mert a sajtóban úgy fogalmaztam, hogy a miniszter valótlanul állított, amikor azt mondta, hogy a hallgatói helyek 99,7 százalékát betöltötték az ország felsőoktatási intézményeiben – tájékoztatta lapunkat Berta Árpád. A megbeszélésen tisztázták, hogy a szaktárca nem a felvételi tájékoztatóban megjelölt irányszámokból kiindulva jutott erre az eredményre, hanem az előző évben felvett diákok számát vette alapul. – Nem számonkérésről volt szó, hanem korrekt egyeztetést folytattunk. Ezt követően elnézést kértem a szerencsétlen nyilatkozatomért, amivel egyébként egyáltalán nem kívántam megsérteni a miniszter urat – tette hozzá a bölcsészdekan.

Dobozy Attila mindezt megerősítette, s azzal egészítette ki, hogy a megbeszélés szó volt a vidéki egyetem orvoskarain meghatározott felvételi irányszámok jövőbeni kiegyenlítéséről. – A szegedi orvoskar már évek óta küzd azért, hogy a 140-es irányszámot megemeli. A pécsi és a debreceni egyetemeken ugyanis ennél több hallgatót vehetnek fel, utóbbi helyen például 160-at. Most ígéretet kaptunk arra, hogy a következő évtől valamennyi vidéki orvoskaron 150 fős irányszámot állapítsanak meg, ami persze nem feltétlenül jelenti, hogy pontosan ennyi diákot be tudunk iskolázni, de a felvehető száma az eddigiekhez képest mindenképpen növekszik majd – mondta Dobozy Attila.

Az ideai pont- és létszámhatárokkal Berta Árpád csak részben elégedett. Az ország bölcsészkarai közül a szegedi intézmény tudta betölteni a legnagyobb mértékben a hallgatói helyeket, az utóbbi három évre visszatekintve viszont az ideai betöltöttségi arány volt a legrosszabb, ugyanis lehetőségeikhez képest – a minisztérium számításai szerint is – 64 fővel kevesebb diákot vettek fel. A dékán továbbra is furcsának találja a ponthatárokat megállapító értekezlet lebonyolításának módját, vagyis azt, hogy a minisztérium az utolsó pillanatban megváltoztatta az irányszámokat, s alig adott lehetőséget a hallgatói helyek szakok közötti átcsoportosítására. Berta Árpád kifogását a szaktárca sem cáfolta az egyeztetésen.

Hegedűs Szabolcs